

SHUNTBEWAKING

met klinisch redeneren

Debora Weerman
Dialyseverpleegkundige

umcg

Disclosure belangen spreker

(Potentiële) belangenverstrengeling	Geen

Inhoud

- Definitie en voorkeurplek stenose
- Shuntmonitoring
- Shuntsurveillance
- Casus
- Take home

Definitie + Voorkeurplek

- **Stenose = vernauwing**
  - Lumendiameterreductie $\geq 50\%$
  - Belangrijke volumeflowdaling

(NVvH, 2010)

Soort shunt	Stenose locatie %
Onderarmshunt (RCVAF)	49% in/rond anastomose ¹
Bovenarmshunt (BCAVF)	30-55% in cephalica boog ²
AVG	85% in veneuze anastomose ³
AVF/ AVG	12,5% inflowstenose ⁴

^{1,3} Turmel-Rodrigues et al., (2000)

² Rajan et al., (2003)

⁴ Duijm et al., (2006)

umcg

Shuntmonitoring

Gegevensverzameling

- **Shuntrapportage**

Inflow-stenose	Outflow- stenose
Verhoogde negatieve aanvoerdrukken	Verhoogde positieve afvoerdrukken
Moeizame cannulaties	Lange afdruktijd
Stolling na cannulatie	Nabloeding
'Steal' symptomen	

(Abreo et al., 2019; Duijm et al., 2006)

- **Interventie historie**

- Risico op re-stenose na PTA
- Rest-stenose < 30% is acceptabel

(Gray et al., 2003; Schmidli et al., 2019)

umcg

Shuntmonitoring

Lichamelijk onderzoek

LOOK

FEEL

LISTEN

Het lichamelijk onderzoek is snel uitvoerbaar, spaarzaam en een **valide methode** om stenosen op te sporen.

*(Abreo et al. 2019;
Salman & Beathard, 2013)*

Monitoring heeft voor het opsporen van stenosen een **positief voorspellende waarde**; 70-80% in AVG en 93% in AVF

(NVvH, 2010)

umcg

Shuntmonitoring

Lichamelijk onderzoek

- **Observatie**

- Aneurysmata
- Oedeem
- Collateralen

Echo-onderzoek:

- Shunttraject zichtbaar maken
- Diameters bepalen

Salman, L., & Beathard, G. (2013)

umcg

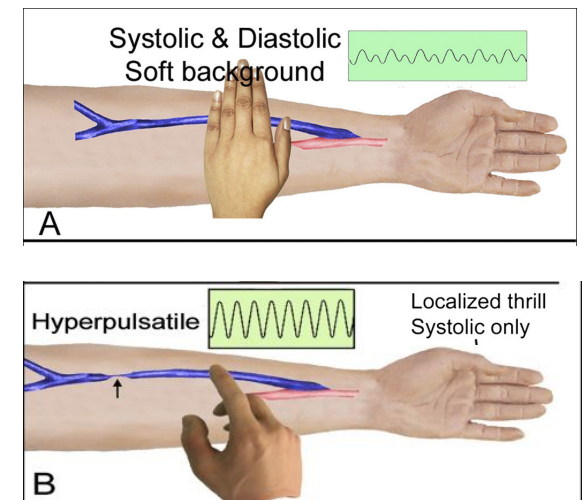
Shuntmonitoring

Lichamelijk onderzoek

- **Palpatie; thrill en pulse**

- Normaal (A): Lichte pulse, diffuse thrill
Systolisch en diastolisch
Gemakkelijk te comprimeren
- Stenose (B): Pulserend, lokale thrill
Alleen systolisch
Weerstand bij comprimeren
- Inflow-stenose: Zwakke thrill en hypopulsatie
(*augmentation-test*)

Salman, L., & Beathard, G. (2013)

umcg

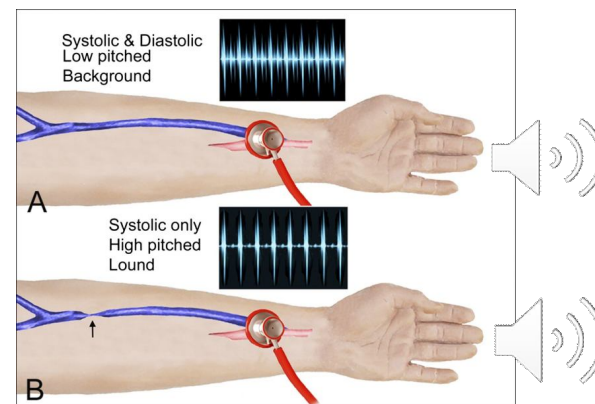

Shuntmonitoring

Lichamelijk onderzoek

- **Auscultatie**

- Normaal (A): Continue, laagfrequente soufflé
Diastole en systole hoorbaar
- Stenose (B): Stotende, hoogfrequente soufflé
Alleen systole hoorbaar
- Inflow-stenose: Zachte, laagfrequente soufflé

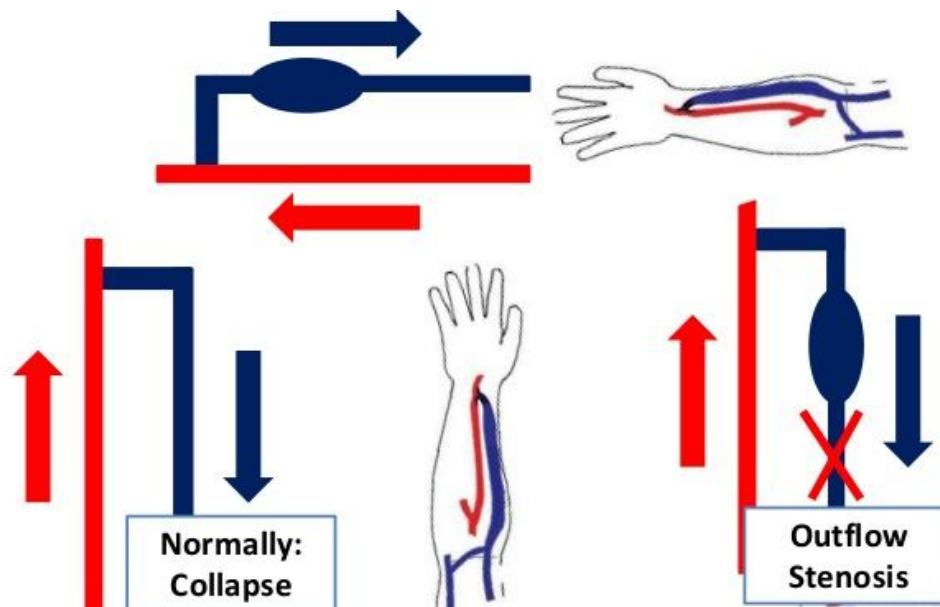
Salman, L., & Beathard, G. (2013)

umcg

Shuntmonitoring

Elevationtest = outflow test

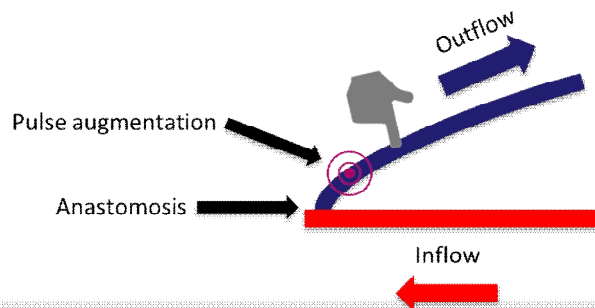
Gawad, M.A. (2016). Arm Elevation Test [Illustratie].
NephSim. (2018). Arm Elevation Test [Video].

umcg

Shuntmonitoring

Augmentationtest= inflow test

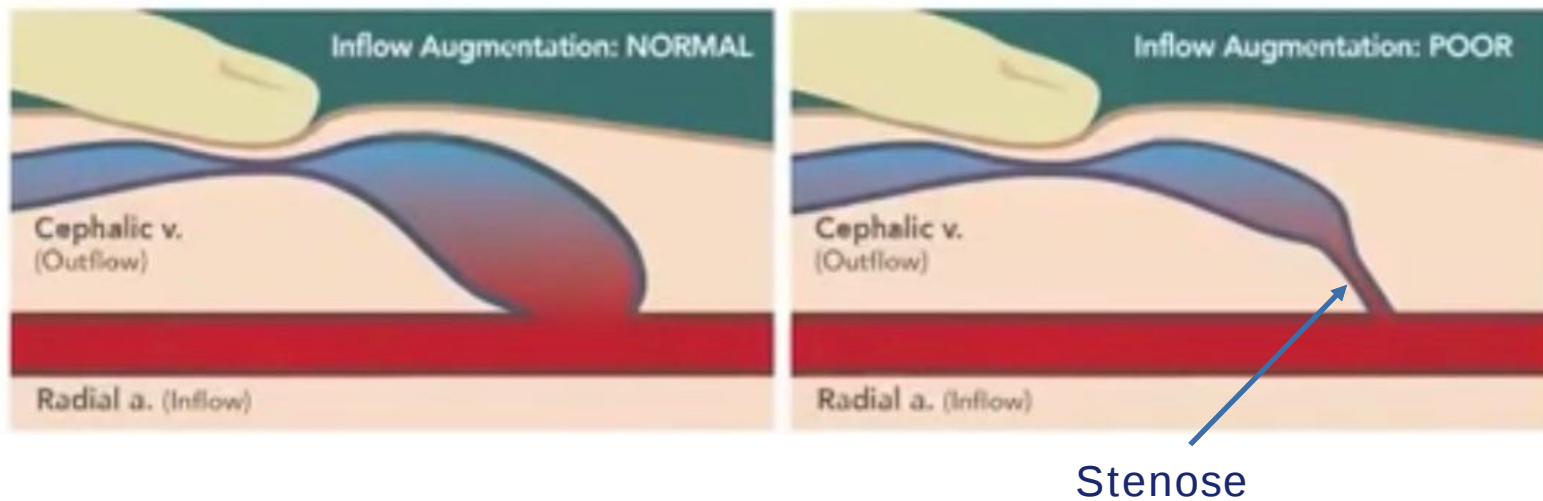
Gawad, M.A. (2016). Augmentationtest [Illustratie].

umcg

Shuntmonitoring

Augmentationtest = inflow test

Vachharajani, T. (2011). Augmentationtest [Illustratie].

umcg

Shuntmonitoring

	Normaal	Inflow-stenose	Outflow-stenose	Centrale-stenose
Rapportage		- Moeizame cannulaties - Hoge negatieve aanvoerdrukken - Stolling na cannulatie - Steal symptomen	- Hoge positieve afvoerdrukken - Lange afdruktijd - Nabloeding	
Observatie			Aneurysmata	- Oedeem - Collateralen
Thrill	Diffuus	Zwak	Lokaal	Varieert
Pulse	Lichte pulse, gemakkelijk comprimeerbaar	Hypopulsatie, gemakkelijk comprimeerbaar	Hyperpulsatie, weerstand bij comprimeren	Varieert
Souffle	Continue, laagfreq. Diastole + systole	Zacht, laagfreq.	Stotend, hoogfreq. Alleen systole	Varieert
Elevation-test	Collabeert	Collabeert	Collabeert niet	Collabeert niet
Augmentation-test	Toename pulse	Zwakke toename pulse	Toename pulse	Toename pulse

Shuntsurveillance

Shuntflowmeting (SFM)

- **Trendbewaker**
  - Tijdig opsporen stenosen
  - Preventie shunttrombose

Frequentie:

- AVG: 1x per maand
- AVF: 1x per drie maanden
- 2 weken na een PTA
- *Aanvullende diagnostiek*

Nederlandse Vereniging voor Heelkunde (2010)

Shuntsurveillance

Duplex

- **Golden standard**

Frequentie:

- Reguliere flow metingen
- *Aanvullende diagnostiek*

UMCG:

- Eerste keer altijd een duplex
- Re-stenose streven direct PTA

umcg

Shuntsurveillance

PTA

- **Indicatie PTA**

- Belangrijke flowdaling;
  - AVG < 600 ml/min
  - AVF < 500 ml/min
  - flowreductie > 25%/maand i.c.m. flow < 1000 ml/min
- Afwijkende bevindingen

(NVvH, 2010)

De shuntflow moet worden beoordeeld i.c.m. het klinisch beeld, en is op zichzelf geen gegronde reden voor een interventie.

(Schmidli et al., 2019)

umcg

Casus

- Dhr. J. 69 jarige patiënt
- Nierfalen tgv amyloïdose
- Cardiale betrokkenheid amyloïdose
- Dialyse sinds september 2016
- Start dialyse met jugularis katheter rechts
- 2017 dialyse met straight PTFE linker bovenarm

Probleem: stenose?

umcg

1. Klinisch beeld

Rapportage

- Hoge veneuze drukken ($>200\text{mmHg}$)
- Lang afdrukken (30 min)

Interventie historie

- aug-2018 PTA ven. anastomose 1.2mm

Lichamelijk onderzoek

Observatie: Aneurysmata - , oedeem - , collateralen -

Palpatie: Thrill afwezig, hyperpulsatie

Auscultatie: Kortstotende systolische soufflé

Echo-onderzoek: Geen zichtbare stenosen

Elevationtest: N.v.t.

Augmentationtest: Toename puls

Casus: Klinisch redeneren

umcg

2. Klinische probleemstelling

- Re-stenose veneuze anastomose

3. Aanvullend klinisch onderzoek

- SFM 823 ml/min (daling 19%)
- Duplex -

4. Klinisch beleid

- PTA

5. Klinisch verloop

- OPA: diffuse thrill / continue souffle
- Veneuze druk 130mmHg
- Afdruktijd gehalveerd
- SFM na PTA 1610ml/min

6. Evaluatie

- Tijdig gehandeld?
- Risico op re-stenose

umcg

Casus: Klinisch redeneren

Take Home

Shuntbewaking d.m.v. lichamelijk onderzoek is essentieel!

- Rapporteer je shuntbevindingen voor de trendbewaking.
- Voer elke dialyse een volledig lichamelijk onderzoek uit.
- SFM als aanvulling op je klinisch beeld.
- Wacht niet af maar onderneem tijdig actie!

Dank voor uw aandacht

Bronnen

- Abreo, K., Amin, B.M., & Abreo, A.P. (2019). Physical examination of the hemodialysis arteriovenous fistula to detect early dysfunction. *Journal of Vascular Access*, 20(1), 7-10
- Duijm, L.E.M., Liem, Y.S., Rijt, van der. R.H.H., Nobrega, F.J., Bosch, van den. H.C.M., Douwes-Draaier, P., Cuypers, P.M.W., & Tielbeek, A.V. (2006). Inflow Stenoses in Dysfunctional Hemodialysis Access Fistulae and Grafts. *American Journal of Kidney Diseases*, 48 (1), 98-105
- Gawad, M.A. (2016, 19 augustus). How to examine avf in 10 minutes. *Arm Elevation Test+ Pulse Augmentation Test* [Illustratie]. Op 22 september 2019 verkregen van: <https://www.slideshare.net/MohammedGawad/how-to-examine-avf-in-10-minutes>
- Gray, R. J., Sacks, D., Martin, L. G., & Trerotola, S. O. (2003). Reporting standards for percutaneous interventions in dialysis access. *Journal of Vascular Interventional Radiology*, 14, 433-442.
- Nederlandse Vereniging voor Heelkunde. (2010). Richtlijn Shuntchirurgie. Geraadpleegd op 15 september 2019 https://www.internisten.nl/sites/internisten.nl/files/uploads/du/13/du13ZEqaO-mqVC_D541flQ/Richtlijn_2010_Shuntchirurgie.pdf
- NephSim. (2018). *Arm Elevation Test* [Video]. Op 22 september 2019 verkregen van: <https://nephsim.com/case-9-diagnosis-conclusions/>.
- Rajan, D.K., Clark, T.W.I., Patel, N.K., Stavropoulos, S.W., & Simons, M.E. (2003). Prevalence and treatment of cephalic arch stenosis in dysfunctional autogenous hemodialysis fistulas. *Journal of Vascular and Interventional Radiology. Journal of Vascular Interventional Radiology*, 14, 567-573
- Salman, L., & Beathard, G. (2013). Interventional nephrology: Physical Examination as a Tool for Surveillance for the Hemodialysis Arteriovenous Access. *Clinical Journal of American Society of Nephrology*, 8, 1220-1227
- Schmidli, J., Widmer, M.K., Basile, C., Gianmarco, de. D., Maurizio, G., Gibbons, C.P., . . . Roca-Tey, R. (2019). Vascular Access: 2018 Clinical Practice Guidelines of the European Society for Vascular Surgery (ESVS). *European Journal of Vascular and Endovascular Surgery*, 28-31
- Turmel-Rodrigues, L., Pengloan, J., Baudin, S., Testou, S., Abaza, M., Georges, D., Mouton, A., & Blanchard, D. (2000). Treatment of stenosis and thrombosis in haemodialysis fistulas and grafts by interventional radiology. *Nephrology Dialysis Transplantation*, 15(12), 2029-36
- Vachharajani, T. (2011, 3 november). Physical Examination of Arteriovenous Fistula. *Augmentationtest* [illustratie]. Op 22 september 2019 verkregen van: <https://www.youtube.com/watch?v=m1-C61AOY3Q>